

Leopoldo O'Donnell y Jorris

Santa Cruz de Tenerife 1809 - Biarritz 1867

Militar castellà d'origen irlandès, emigrada a Espanya durant la revolució de Cromwell. Fill del tinent general Carlos O'Donnell y Anethan, que fou governador militar de València, i nebot del primer comte de la Bisbal. Ingressà en el cos d'infanteria. Durant la primera guerra Carlina lluità en el bàndol liberal; el 1836 ja era general i el 1837 lluità a Hernani i a Hondarribia. Defensà Sant Sebastià, derrotà els carlins a Oyarzun (1838) i a Lucena (1839) —fet que li valgué el títol de comte de Lucena i la capitania general de València— i, en col·laboració amb Espartero, foragità els carlins del Maestrat. Partidari dels moderats, el 1841 s'aixecà contra Espartero i participà en el complot per a raptar la reina. Hagué d'exiliar-se a França, però tornà el 1843 per ser nomenat capità general de Cuba (fins febrer de 1848), senador i director general d'infanteria (octubre de 1850). Davant les immoralitats financeres dels moderats, s'aixecà juntament amb el general Dulce i, després d'una batalla indecisa a *Vicálvaro*, assolí d'imposar-se amb el *Manifiesto del Manzanares* (juliol del 1854), redactat per Cánovas del Castillo. S'inicià així el Bienni Progressista (1854-1856), durant el qual va ser Ministre de la Guerra; O'Donnell es distanciació gradualment d'Espartero, i quan la reina Isabel II liquidà el bienni, agrupà al seu entorn els polítics centristes i cohesionà la Unió Liberal, amb la qual governà a l'inici (del juliol a l'octubre de 1856) i de manera més estable entre el juliol del 1858 i el febrer del 1863, alhora que ocupava el ministeri de la guerra; durant el seu mandat ocupà el comandament en cap en la guerra d'Àfrica (1859-60); la presa de Tetuan (febrer del 1860) consolidà el seu prestigi i li valgué el títol de duc de Tetuan amb grandesa d'Espanya. Però la reacció moderada, afavorida per Isabel II, l'obligà a dimitir. Malgrat això, la reina el tornà a cridar quan la crisi política s'aguditzà (1865), però el destituí per Narváez (juliol del 1866) un cop l'hagué ajudada a superar la revolta del 1866, fet que exasperà O'Donnell i el convencé que Isabel II era incapaç de cap evolució liberalitzadora que salvés la monarquia. Es retirà a Biarritz, per problemes de salut, i va morir el 5 de novembre de 1867. La desaparició de O'Donnell va permetre la convergència amb els progressistes i els demòcrates (*Pacte d'Ostende*, 16 d'agost de 1866), procés que culminaria amb la revolució de setembre de 1868.

Leopoldo O'Donnell.
Gravat de l'època.